

امام‌شناسی اعتقادی در قالب فرازهای زیارت جامعه کبیره

زیارت جامعه کبیره، یک امام‌شناسی اعتقادی و سراسر الهام‌بخش و روشنگر است البته ارتباط این فراز با فرهیختگان، دانشگاهیان، حوزویان و مجموعه دانشمندان جهان برجستگی‌های خاصی دارد که توجه به این حقایق آن‌ها را در مسیر سعادت، تکامل و تقرب پروردگار قرار می‌دهد.

زیارت جامعه کبیره، یک امام‌شناسی اعتقادی و سراسر الهام‌بخش و روشنگر است البته ارتباط این فراز با فرهیختگان، دانشگاهیان، حوزویان و مجموعه دانشمندان جهان برجستگی‌های خاصی دارد که توجه به این حقایق آن‌ها را در مسیر سعادت، تکامل و تقرب پروردگار قرار می‌دهد.

به گزارش خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا) از خراسان رضوی، سوم رجب‌المرجب مصادف با شهادت امام هادی(ع)، دهمین پیشوای شیعیان است، امام بزرگوار که زیارت شریف جامعه کبیره که به اذعان بزرگان سند حقانیت ائمه(ع) و تشیع است از ایشان به یادگار مانده است لذا باید اعتراف کرد مقام والای ائمه(ع) را کسی جز امام معصوم(ع) نمی‌تواند تبیین کند.

در واقع این زیارت نوعی ارادتنامه است و به بیش از 200 فضیلت اهل بیت(ع) در آن اشاره شده است که در آن رابطه امام با خدا و عملکرد معصومین(ع) در قالب کلام، زبان شیرین و دلنشین و چگونه بودن در محضر امام معصوم(ع) به شیعیان و ارادتمندان آنان اعتراف و آموزش داده می‌شود.

در این زیارت شریف ویژگی‌های منحصر به فرد اهل بیت(ع) یکی یکی شمرده و به شیعیان و محبان ائمه(ع) گوشزد می‌شود تا بدانند که به چه معادن علم و نقاط قوتی تکیه دارد، نکات متعدد بسیاری که خواننده را متحیر می‌کند. در واقع بیان و آشنایی با جلوه‌های زیبا، مختلف و متفاوت رفتاری ائمه(ع) در زیارت جامعه آن هم از زبان خود معصوم، ما را به شناخت این جلوه‌های متفاوت دعوت می‌کند تا بتوان با این مضامین همه اهل بیت(ع) را زیارت کرد.

از طرفی هر کس بر اساس حالات و روحیات خود و اینکه در چه زمینه‌ای علاقه و تخصص دارد، فراز و یا بخشی از زیارت شریف جامعه کبیره به نظرش تأثیرگذار و مهم می‌آید. همچنین عظمت کلمات و عبارات به کار رفته در مورد ائمه(ع) در این زیارت آن قدر بزرگ و مهم است که نمی‌توان از اهمیت حتی یک عبارت آن گذشت. از همین رو و برای رسیدن به اثرگذارترین فراز این زیارت شریف با دو نفر از اساتید حوزه و دانشگاه به گفت‌وگو نشستیم.

حجت‌الاسلام محمدرضا جواهری، عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد در گفت‌وگو با خبرنگار ایکنا، در مورد اثرگذارترین فراز زیارت جامعه کبیره عنوان کرد: همه جملات زیارت جامعه کبیره راهگشاست، اما توجه و کنکاش در همان فراز اولیه این زیارت شریفه می‌تواند اثرگذارترین عبارت، که بخشی از حقایق و فضائل اهل بیت(ع) در آن ذکر شده است را برای ما روشن کند.

اهل بیت(ع)؛ گنجینه‌های علم و دانش

وی با اشاره به جمله «السلام علیکم یا اهل بیت النبوه و موضع الرسالة و مختلف الملائکه و مهبط الوحی و معدن الرحمة و خزان العلم، سلام بر شما ای خاندان نبوت و جایگاه رسالت، محل نزول فرشتگان و وحی، مکان رحمت حق و خزانه‌داران دانش» به عنوان فراز ابتدایی این زیارت افزود: در این عبارت از اهل بیت(ع) به عنوان معدن و گنجینه‌های علم و دانش یاد شده است و آنان را منبع الهام بخش علم به جهانیان معرفی می‌کند این امر بدان جهت است که علم و دانش نیاز اساسی و بنیادی بشریت در همه عرصه‌ها به شمار می‌رود.

حجت‌الاسلام جواهری بیان کرد: ائمه(ع) در زمان خود هر کدام «أعلم من فی الأرض» یعنی دانشمندترین انسان‌های زمان خویش در تمام عرصه‌ها بودند و این امر به جهت علم لدنی آن‌ها است که حاصل وحی الهی به پیامبر(ص) و الهام الهی به خود ائمه(ع)، در کنار کتاب‌ها و اسناد و معادن امامت جریان پیدا کرده است.

علم لدنی ائمه(ع)؛ علم جامع، جهانی و جاویدان

وی اضافه کرد: بر اساس این فراز شریف، ائمه(ع) برای همیشه در ارتباط با علم و دانش اسوه حسنه هستند و علم آنان کهنه نشده و به پایان نمی‌رسد، زیرا این علم جامع، جهانی و جاویدان بوده و همواره انسان‌ها از آن بهره‌مند شده و می‌شوند، حتی در پایان تاریخ و عصر انقلاب جهانی حضرت مهدی(عج) نیز این علم ادامه دارد.

عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد، با بیان اینکه نهایت این علم در دوران امام عصر(عج) به اوج شکوفایی خود می‌رسد و نوآوری‌ها و شکوفایی‌های علمی بسیار برجسته و چشمگیر خواهد شد، اظهار کرد: بنابراین یاد کردن از ائمه(ع) به عنوان معدن و خزانه علم در این زیارت در عصر علم و فناوری و دهکده جهانی نیز می‌تواند اهمیت جایگاه و اعتبار علمی آنان را بیان کند و از همه مهم‌تر منبع رجوع این بزرگان را گوشزد کند.

وی زیارت جامعه کبیره را یک امام شناسی اعتقادی و سراسر الهام بخش و روشنگر دانست و افزود: البته ارتباط این فراز با فرهیختگان، دانشگاهیان، حوزویان و مجموعه دانشمندان جهان برجستگی‌های خاصی دارد که توجه به این حقایق آن‌ها را در مسیر سعادت، تکامل و تقرب پروردگار قرار می‌دهد.

حجت‌الاسلام جواهری با اشاره به روایت امام رضا(ع) که فرمودند: «خدا رحمت کند کسی که امر ما را زنده نگه دارد»، از ایشان پرسیدند چگونه امر شما زنده می‌شود، پاسخ فرمودند: «علم ما اهل بیت(ع) را یاد بگیرند و به دیگران هم یاد بدهند»، گفت: در واقع امام رضا(ع) برای کسانی که در این مسیر گام بردارند دعا کرده‌اند که بیان امام هادی(ع) در این زیارت در ارتباط با همین نشر علوم اهل بیت(ع) و بهره‌مندی از دانش آنان است که می‌تواند در جامعه علمی ایران و جهان الهام‌بخش باشد.

بیان رحمت واصله اهل بیت(ع) در زیارت جامعه کبیره

حجت‌الاسلام سید مهدی واعظ موسوی، واعظ و سخنور کشور نیز در گفت‌وگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآن(ایکنا) از خراسان رضوی، با اشاره به فراز «والرحمة الموصولة، رحمت پیوسته و متصل» به عنوان اثرگذارترین فراز زیارت جامعه کبیره عنوان کرد: به تعبیر یکی از علما «رحمت موصوله» یعنی اینکه اهل بیت(ع) این‌گونه‌اند که وقتی طرح دوستی با هر کس بریزند، قطع نمی‌کنند مگر اینکه آن طرف خود این رابطه را قطع کند.

این واعظ و سخنور کشور ادامه داد: در واقع اهل بیت(ع) اهل قطع دوستی نیستند، رحمتشان دائمی و واصل است و هیچ گاه قطع نمی‌شود، از طرفی چون نقطه مقابل وصل، قطع است، موصوله یعنی این رحمت مقطوعه نبوده و مانند فیض رحمت پروردگار ادامه دارد.

وی افزود: از آن جهت که ائمه(ع) مظهر تام اسماء و صفات الهی هستند، این فراز شریف نوید و کارکرد عملی می‌دهد تا زمانی که با ایشان رابطه برقرار می‌کنیم، ضرر نخواهیم کرد، زیرا اهل وفا بوده و همیشه برای ما ماندگار هستند.

حجت‌الاسلام واعظ موسوی با بیان اینکه باید مراقب باشیم که رابطه خود را با این خاندان قطع نکنیم، عنوان کرد: زیرا وصل نگه‌داشتن این دوستی و ارتباط در دنیا و آخرت برای ما مفید، ثمربخش و پربرکت است.

محبان اهل بیت(ع) در رفتار باید هم سنخ ائمه(ع) باشند

وی در مورد درسی که می‌توان از عبارت «رحمت موصوله» گرفت، ادامه داد: از آن جهت که ما محب و شیعه اهل بیت(ع) هستیم، باید از سنخ آنان بوده و با این بزرگواران هم‌خوانی داشته باشیم، لذا در ارتباط و دوستی با هم‌نوعانمان مانند ائمه(ع) رفتار کرده و قطع‌کننده ارتباط خود با دیگران نباشیم.

این واعظ و سخنور کشور اضافه کرد: شیعیان اهل بیت(ع) باید وصول، یعنی اهل رحمت، محبت و مهربانی نسبت به یکدیگر باشند، هیجان‌مدار نبوده که هر روز با کسی باشند و فردا از او جدا شوند، زیرا اهل وفا و دوستی همیشگی، لازمه هر ارتباط است.